

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	52-654-01-59
Дата:	04 / 06 2026 г.

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

1258
Седм

ДО

МИХАЕЛА ДОЦОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

52-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за допълнение на Закона за публичните финанси, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2026 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Бонифо Бонифов
Иван Ушев
Иван Митрев
Никола Митрев
Антонис К. Антонисев
Никола Петков
Златко Петров

Знаменитый Кемфайлы

Юрий Тимофеев
Василий Васильевич

Александр Васильевич
Любовь Ивановна

Хабаровск
Владимир Павлович

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

(обн., ДВ, бр. 15 от 2013 г.; изм., бр. 95 от 2015 г., бр. 43 от 2016 г. и бр. 91 от 2017 г., бр.98 от 2020г.)

§ 1. В чл. 18 се създават нови ал. 7 и 8:

“(7) Фискалният съвет изготвя методика за многогодишна оценка на бюджетите в програмен формат.

(8) Веднъж на всеки шест месеца Фискалният съвет извършва оценка на бюджетите в програмен формат и изготвя доклад, който се публикува на интернет страницата му и се изпраща на Народното събрание и на първостепенните разпоредители. В доклада се включва и общ индекс на качеството на бюджетите в програмен формат.”

§ 2. В чл. 133, ал. 5 накрая се добавят думите "и изготвя обобщен годишен доклад, който се обсъжда и приема от Народното събрание"

§ 3. Създава се чл. 137а:

“Чл. 137а. (1) Ежемесечно до 5-то число министърът на финансите публикува данни от предходния месец за приходите и разходите по консолидираната фискална програма на интернет страницата на Министерство на финансите и на портала за отворени данни в отворен, машинночетим формат.

(2) Данните по ал. 1 включват най-малко следната информация:

1. разходи, разпределени съгласно единната бюджетна класификация
2. приходи, помощи и дарения, разпределени по вид и правно основание на прихода, в т.ч. основанията по чл. 2 от Закона за данъка върху добавената стойност.
3. процент на приходите и разходите спрямо прогнозните такива в Закона за държавния бюджет за съответната година

(3) Данните по ал. 2, т. 1 се представят както като обобщени данни, така и разпределени по първостепенни разпоредители с бюджет.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. В едномесечен срок от обнародването на този закон, министърът на финансите публикува данните по чл. 137а по месеци от 01.01.2020 г.

§ 5. Законът влиза в сила в деня на обнародването му в Държавен вестник.

ВНОСИТЕЛИ:

Ботислав Ботинков
Игдан Ушев
Иванко Мирев
Нармуз Мирзалиев
Иванко Н. Иванков

Иван Иванков
Григор Кирков
Евгений Кеняраков
Иван Триванов
Васил Василев
Александър Яковлев
Любен Иванов
Любен Попов
Владимир Павлов

Мотиви

Към Законопроект за допълнение на Закона за публичните финанси

Със законопроекта се предлагат изменения и допълнения в Закона за публичните финанси, насочени към повишаване на прозрачността, отчетността и резултатността при планирането, изпълнението и отчитането на публичните разходи. Предложенията обхващат две взаимно свързани направления: въвеждане на външна оценка на качеството на бюджетите в програмен формат и създаване на задължение за своевременно публикуване на месечни данни за приходите и разходите по консолидираната фискална програма в отворен и машинночетим формат.

Състоянието на програмните бюджети показва редица устойчиви слабости. В практиката често се използват общи и повтарящи се формулировки, които се пренасят механично от една бюджетна година в следващата. Налице е недостатъчна обвързаност със стратегическите документи, както и липса на реално и проследимо отчитане на постигнатите резултати. Това ограничава възможността за ефективна оценка на публичните политики и затруднява Народното събрание, гражданите, академичната общност и неправителствените организации при осъществяването на контрол върху разходването на публични средства.

Поради това със законопроекта се предлага Фискалният съвет да изготвя методика за многогодишна оценка на бюджетите в програмен формат и два пъти годишно да извършва оценка на качеството им. Резултатите от оценката следва да се обективират в публичен доклад, който се публикува на интернет страницата на Фискалния съвет и се изпраща на Народното събрание и на първостепенните разпоредители с бюджет. В доклада се включва и общ индекс на качеството на бюджетите в програмен формат.

Предложението изхожда от разбирането, че детайлната законова уредба на програмното бюджетиране не е достатъчна, ако липсва независим и публичен механизъм за проследяване на нейното прилагане. Външната оценка от Фискалния съвет ще създаде стимули за първостепенните разпоредители с бюджет да подобряват качеството на своите програмни бюджети, включително чрез съпоставимост помежду им и чрез проследяване на напредъка във времето. Обобщеният индекс на качеството ще позволи ясна и разбираема публична оценка на степента, в която бюджетите в програмен формат са обвързани с цели, резултати, индикатори и стратегически документи.

Наред с това законопроектът въвежда задължение за министъра на финансите ежемесечно до 5-о число да публикува данни за приходите и разходите по консолидираната фискална програма за предходния месец. Данните следва да бъдат публикувани както на интернет страницата на Министерството на финансите, така и на портала за отворени данни, в отворен и машинночетим формат.

Към момента Министерството на финансите публикува статистически данни за изпълнението на държавния бюджет, но съществуващата практика има няколко съществени дефицита. Данните не винаги се предоставят във формат, който в достатъчна степен отговаря на стандартите за отворени данни. Налице е закъснение при публикуването им, въпреки че при съществуващите информационни системи обобщаването на статистическата информация може да се извършва значително по-бързо и в по-голяма степен автоматизирано. В месечните данни липсват достатъчно подробни разбивки по първостепенни разпоредители с бюджет, както и по отношение на отделни видове приходи. Освен това публикуването на данни с натрупване към съответния месец, без достатъчно ясно разграничаване на данните за конкретния месец, затруднява тяхната обработка и анализ.

Предлаганият нов чл. 137а цели да гарантира навременен достъп до структурирана, актуална и съпоставима информация за текущото състояние на публичните финанси. Чрез изискването данните да се публикуват в отворен и машинночетим формат се създават предпоставки за по-лесна обработка, анализ и повторна употреба на информацията. Това ще намали възможностите за спекулации относно състоянието на публичните финанси и ще подпомогне основаното на данни вземане на решения.

Предвидено е в едномесечен срок от обнародването на закона министърът на финансите да публикува данните по новия чл. 137а по месеци от 1 януари 2020 г. Тази преходна разпоредба има за цел да осигури съпоставима историческа база данни, която да позволява анализ на динамиката на приходите и разходите по консолидираната фискална програма за по-продължителен период.

Очакваният ефект от прилагането на законопроекта е повишаване на прозрачността, предвидимостта и отчетността в бюджетния процес. Въвеждането на независима оценка на програмните бюджети ще ограничи формализма при тяхното изготвяне и ще насърчи по-ясното обвързване на бюджетните разходи с цели, индикатори и резултати. Публичността на методиката, докладите и индекса на качеството ще улесни парламентарния и обществен контрол.

Ежемесечното публикуване на актуални данни за приходите и разходите по консолидираната фискална програма ще подобри информираността на обществото и ще създаде условия за по-качествен анализ на бюджетното изпълнение. По този начин ще се повиши доверието в бюджетния процес и ще се подпомогне ефективното управление на публичните средства.

Законопроектът е съвместим с действащия правен ред. Предложенията не променят правомощията на Министерския съвет, министъра на финансите или първостепенните разпоредители с бюджет при съставянето, изпълнението и отчитането на бюджета. Те въвеждат допълнителни гаранции за публичност, контрол и отчетност, като укрепват

ролята на Народното събрание при обсъждането и приемането на обобщения годишен доклад и засилват независимата аналитична функция на Фискалния съвет.

Приемането на законопроекта представлява пропорционална и изпълнима мярка за подобряване на управлението на публичните финанси. Предлаганите изменения съответстват на принципите на прозрачност, отчетност, ефективност и добро управление на публичните средства и са насочени към по-добро информиране на обществото, по-силен парламентарен контрол и по-резултатно бюджетно планиране.

ВНОСИТЕЛИ:

Ботасия Ботинъ
Иван Иванъ
Лидия Миревъ
Нарина Миревъ
Иванка Н. Иванковъ

Иван Иванковъ
Зимидър Мирковъ
Емилка Кенчаровъ
Симон Трифоновъ
Светко Досевъ
Александра Седерова
Любен Ивановъ
Татяна Петровъ
Владимир Петровъ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ
ФИНАНСИ**

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Настоящата инициатива се основава на установени системни дефицити в качеството на програмните бюджети и в публичността на текущата информация за изпълнението на приходите и разходите по консолидираната фискална програма, които възпрепятстват ефективното, прозрачно и основано на данни управление на публичните средства. С предложените изменения се въвежда пропорционален и изпълним механизъм за външна оценка на бюджетите в програмен формат от Фискалния съвет чрез публична методика, периодични оценки и обобщен индекс на качеството, като по този начин се създават условия за съпоставимост между първостепенните разпоредители с бюджет, проследяване на напредъка във времето и по-информиран парламентарен и обществен контрол. Наред с това се въвежда задължение за министъра на финансите да публикува ежемесечно актуални данни за приходите и разходите по консолидираната фискална програма в отворен и машинночетим формат, с цел осигуряване на навременен достъп до структурирана и съпоставима бюджетна информация, улесняване на анализа и повторната употреба на данните и ограничаване на възможностите за спекулации относно текущото състояние на публичните финанси. Предложението е в съответствие с действащия правен ред и с ролята на Фискалния съвет като независим орган, без да се променят правомощията на Министерския съвет, министъра на финансите или първостепенните разпоредители с бюджет, като същевременно надгражда съществуващите механизми за бюджетна прозрачност и отчетност чрез допълнителни гаранции за публичност, регулярност и съпоставимост на информацията. Очакваният резултат е намаляване на формализма при програмното бюджетиране, повишаване на отчетността и

Елементи на оценката	Аргументация
	прозрачността, по-добро насочване на ресурсите към приоритетни публични политики и създаване на условия за по-ефективен парламентарен, експертен и обществен контрол върху управлението на публичните средства.
Заинтересовани групи	Народното събрание, Министерският съвет, Министерството на финансите, Фискалният съвет, първостепенните разпоредители с бюджет, включително министерства, държавни агенции, други централни ведомства и общини, второстепенните разпоредители с бюджет, органите на местното самоуправление и местната администрация, одитните и контролните органи, включително Сметната палата, Агенцията за държавна финансова инспекция и органите за вътрешен одит, гражданите и данъкоплатците, академичната и експертната общност, неправителствените организации, медиите, организациите на работодателите и синдикалните организации, както и всички заинтересовани лица, които използват бюджетна информация за анализ, контрол, планиране или обществено наблюдение върху управлението на публичните средства.
Анализ на разходи и ползи	Не се очакват допълнителни административни разходи, тъй като не се правят промени водещи до такива разходи.
Административна тежест и структурни промени	Не се предвиждат и не са необходими административни промени, като закриване, сливане или създаване на нови административни структури.
Въздействие върху нормативната база	Не са необходими непосредствени или последващи промени в други нормативни актове в резултат от приемането на законодателната инициатива, извън ограничено по обхват обновяване на наредбата към закона.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната.

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Борисов
Евгени Иванов
Гордана Иванова

Иванис Н. Антаникав

Тадис Муганов

Иван Меньков

Юлиан Кирков

Емисавитъ Кирков

Светлен Триванов

Васили Кирков

Александр Сидерков

Любен Аврамов

Нарен Кирков

Владислав Кирков